

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 30. juni 2022
Kontor: Straffuldbyrdelseskontoret
Sagsbeh: Julie Mørkholt Schlie-
mann
Sagsnr.: 2022-0091-0702
Dok.: 2479676

Orientering om den nærmere afdækning af fejl i kriminalforsorgens korttelefonordning

1. Folketingets Retsudvalg blev ved brev af 18. marts 2022 orienteret om, at kriminalforsorgen havde konstateret fejl i kriminalforsorgens korttelefonordning. Der henvises til REU Alm. del – Bilag 202 (vedlagt).

Fejlen indebærer, at personer eller myndigheder, hvis telefonsamtaler med indsatte ikke må optages, påhøres eller aflyttes, er blevet oprettet i korttelefonordningen, og at samtaler mellem de pågældende og den indsatte, som er ført via korttelefonordningen, dermed er blevet optaget og i nogle tilfælde aflyttet. Samtaler mellem indsatte og de pågældende personer eller myndigheder skal i stedet føres via de såkaldte ”advokattelefoner”, som er indrettet således, at samtalerne ikke bliver optaget eller aflyttet.

Justitsministeriet har nu modtaget kriminalforsorgens nærmere afdækning af sagen. Direktoratet for Kriminalforsorgens redegørelse af 22. juni 2022 vedlægges til Retsudvalgets orientering.

2. Af redegørelsen fremgår det bl.a., at direktoratet i forbindelse med den nærmere afdækning af sagen er blevet opmærksom på, at et kriminalforsorgsområde allerede den 16. marts 2021 over for direktoratet rejste spørgsmål vedrørende korttelefonordningen, herunder om indsattes adgang til ukontrolleret telefoni med advokater og bistandsværger. Direktoratet igangsatte imidlertid først i februar 2022 en undersøgelse af problemstillingen.

Direktoratet besvarede den 4. marts 2022 henvendelsen af 16. marts 2021. Direktoratet konkluderede i den forbindelse fejlagtigt, at der er hjemmel til at optage og aflytte telefonsamtaler med bistandsværger.

Kriminalforsorgen er derudover den 31. marts 2021 og 7. januar 2022 blevet gjort opmærksom på problemstillingen i forbindelse med to konkrete sager. Direktoratet oplyser, at de to sager i første omgang ikke gav direktoratet anledning til en generel bekymring vedrørende uretmæssig optagelse og aflytning af telefonsamtaler med advokater mv.

Direktoratet for Kriminalforsorgen modtog endvidere den 6. maj 2022 en henvendelse fra formanden for Foreningen af Patientrådgivere og Bistandsværger i Danmark om problemstillingen.

3. Som det fremgår af kriminalforsorgens redegørelse af 16. marts 2022, betyder den konstaterede fejl, at personer eller myndigheder, hvis telefonsamtaler med indsatte efter straffuldbyrdelseslovens § 57, stk. 6, jf. § 56, stk. 1, ikke må optages, påhøres eller aflyttes, er blevet oprettet i korttelefonordningen, og at eventuelle samtaler mellem de pågældende og den indsatte, som er ført via korttelefonordningen, dermed er blevet optaget. Det gælder bl.a. samtaler mellem den indsatte og dennes forsvarer.

Det følger af reglerne om bistandsværger, at indsattes samtaler med deres bistandsværger heller ikke må optages, påhøres eller aflyttes. Endvidere må indsattes samtaler med deres advokater, der er beskikket for eller valgt af den indsatte som forsvarer i en verserende sag om prøveudskrivning fra forvaring, ikke optages, påhøres eller aflyttes. Samtaler med bistandsværger og advokater, der er beskikket for eller valgt af den indsatte som forsvarer i en verserende sag om prøveudskrivning fra forvaring, har derfor også været omfattet af direktoratets nærmere afdækning af sagen. Advokater, der hverken har været forsvarer for den indsatte enten i straffesagen, der har ført til indsættelse, eller i en anden straffesag eller i en sag om prøveudskrivning fra forvaring eller er omfattet af retsplejelovens § 733, må derimod gerne optages og aflyttes som led i korttelefonordningen.

4. På baggrund af den nærmere afdækning af sagen har kriminalforsorgen pr. 14. juni 2022 identificeret 187 ringetilladelser, der vedrører advokater. Samtaler, der er foretaget via disse ringetilladelser, er blevet optaget. Ud af de 187 ringetilladelser har kriminalforsorgen identificeret 75 ringetilladelser, som er givet til en advokat, der har været forsvarer for den indsatte enten i straffesagen, der har ført til indsættelse, eller i en anden straffesag eller i en sag om prøveudskrivning fra forvaring, og hvor der dermed er sket uretmæssig optagelse af samtaler.

På baggrund af disse 75 ringetilladelser er der identificeret 27 samtaler mellem i alt seks indsatte og seks advokater, som uretmæssigt er blevet optaget og aflyttet.

Der er desuden identificeret to ringetilladelser, hvor der har været foretaget download af optagede samtaler. Det vil sige, at filerne over samtalerne er blevet trukket ud af systemet og lagret på f.eks. en pc eller et USB-stik. Kriminalforsorgen har oplyst, at der i et enkelt tilfælde er foretaget download af en samtale som led i undervisningen i aflytningssystemet. Samtalen blev ikke afspillet i forbindelse med undervisningen, og filen blev slettet straks efter download. Derudover er 16 samtaler downloadet som led i Direktoratet for Kriminalforsorgens undersøgelser af, hvordan data om korttelefonordningen kunne sikres. Samtalerne er hverken blevet aflyttet eller videregivet, ligesom de efterfølgende er blevet slettet.

Derudover er der identificeret 26 samtaler mellem i alt tre indsatte og seks advokater, hvor der er foretaget aflytning af optagede samtaler, men hvor det ikke har været muligt for kriminalforsorgen at afdække, om optagelse og aflytning af samtalerne er sket uretmæssigt. Det skyldes, at kriminalforsorgen ikke har kunnet identificere, om samtalerne er ført med en advokat, hvis telefonsamtaler med indsatte ikke må optages, påhøres eller aflyttes. Det bemærkes i den forbindelse, at en enkelt indsat og to advokater er repræsenteret i begge grupper af tilfælde. Der er ikke identificeret ringetilladelser, hvor der er foretaget download af samtaler, som er ført på baggrund af disse ringetilladelser.

Med hensyn til bistandsværger har kriminalforsorgen identificeret 47 ringetilladelser til bistandsværger for en forvaringsdømt. Samtaler, der er foretaget via disse ringetilladelser, er blevet optaget uretmæssigt. På baggrund af disse 47 ringetilladelser har kriminalforsorgen pr. 14. juni 2022 identificeret 38 samtaler mellem i alt seks indsatte og seks bistandsværger, der uretmæssigt er blevet aflyttet. Der er ikke identificeret ringetilladelser, hvor der er foretaget download af optagede samtaler, som er ført på baggrund af disse ringetilladelser.

Kriminalforsorgens afdækning har endvidere vist, at der er sket optagelse af samtaler mellem et enkelt folketingsmedlem, der i korttelefonordningen var registreret med relationen "ven", og en indsat. Kriminalforsorgen har ikke

med sikkerhed kunnet fastslå, hvilken relation den pågældende selv i forbindelse med ansøgningen om oprettelse som opkaldsmottager har angivet, hvorfor det ikke er muligt at vurdere, om optagelsen af samtalerne er sket uretmæssigt, ligesom det ikke har været muligt at fastslå, hvorvidt samtalerne måtte være blevet aflyttet eller downloadet.

Kriminalforsorgen oplyser, at der ikke er fundet aflytningsrapporter over de optagede samtaler. Kriminalforsorgen oplyser endvidere, at der hverken i forbindelse med Rigspolitiets eller Direktoratet for Kriminalforsorgens undersøgelser af sagen er noget, der tyder på, at der skulle være sket deling af oplysninger, som stammer fra kriminalforsorgens uretmæssige aflytninger, med politiet. Der er således ikke indikationer på, at sådanne oplysninger har indgået i politiets efterforskning eller anklagemyndighedens behandling af straffesager.

Det fremgår af direktoratets redegørelse, at der fortsat kan være tilfælde, der ikke er identificeret. Det skyldes ifølge kriminalforsorgen bl.a., at der ikke i alle tilfælde er angivet en retvisende relation mellem den indsatte og opkaldsmottageren. Kriminalforsorgen kan endvidere ikke præcist angive, hvilken periode undersøgelsen dækker over.

Det er direktoratets vurdering, at årsagen til, at advokater og andre personer fejlagtigt er blevet oprettet i korttelefonordningen, i betydeligt omfang beror på, at der i kriminalforsorgen har været et utilstrækkeligt kendskab til regelgrundlaget.

5. Som min forgænger var inde på i sin orientering af 18. marts 2022 af Folketingets Retsudvalg om sagen, skal kriminalforsorgen selvfølgelig ikke optage samtaler mellem indsatte og personer, hvis samtaler ikke må optages, påhøres eller aflyttes. Som min forgænger også skrev, var det min forgængers klare forventning, at kriminalforsorgen sikrer, at praksis for overvågning af indsattes telefonopkald fremover bliver administreret i overensstemmelse med gældende regler.

Herudover er det kritisabelt og beklageligt, at Direktoratet for Kriminalforsorgen ikke på et tidligere tidspunkt har reageret på de henvendelser, direktoratet modtog om problemstillingen vedrørende kriminalforsorgens korttelefonordning, og at direktoratet ikke på et tidligere tidspunkt igangsatte en afdækning.

Jeg har noteret mig, at kriminalforsorgen har taget flere initiativer for at sikre, at der rettes op på fejlen, og at praksis for overvågning af indsatte telefonopkald fremover vil blive administreret i overensstemmelse med gældende regler.

Jeg har endvidere noteret mig, at der ikke er indikationer på, at oplysninger fra de optagne telefonsamtaler er indgået i politiets efterforskning eller anklagemyndighedens behandling af straffesager, og at kriminalforsorgen har anmeldt databrudet til Datatilsynet.

Mattias Tesfaye

/

Anne-Mette Lyhne Jensen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 3392 3340
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk